

E L M I C A L E T G A L À C T I C

Propostes didàctiques

*El rei Panxut redola
i el rei Primal s'envola*

Elaborades per Josep A. Fluixà

EL REI PANXUT REDOLA I EL REI PRIMAL S'ENVOLA

D E S C R I P C I Ó

Autor: *Enric Lluch i Girbés.*

Il·lustracions: *Agustí Asensio.*

Edicions Bromera / Alzira, 1992

Col·lecció: «EL MICALET GALÀCTIC», núm. 20

Format: 20,5x13, 96 pàgs.

Enquadernació en rústica. Impressió en blanc i negre.

Edat: a partir de 8 anys. El llibre és adequat per a lectores i lectors de 8 i 9 anys, tant pel seu vocabulari, gens dificultós, com per la seua història senzilla i enginyosa. No obstant això, pot ser perfectament llegit per infants de 7 anys i, com és natural, per majors de 10 i adults.

RESUM ARGUMENTAL

Els protagonistes d'aquesta graciosa història són els reis de dos regnes veïns: el rei Panxut el Tercer que governa a Caramullàndia i el rei de Fideulàndia, Primal Segon. L'un és molt gros i l'altre molt prim. Els seus súbdits respectius també són o molt grossos o molt prims.

Tot això origina contratemps i situacions divertides. El rei Panxut, per exemple, s'ha fet tan gros que no pot eixir de la seua habitació. Això fa que no puga rebre bé els ambaixadors d'altres països i que, fins i tot, haja de simular estranyes malalties contagioses per espantar algun rei estranger.

El rei Primal, d'altra banda, passa tot el sant dia tancat a la seua habitació amb la porta, les finestres i els finestrons molt ben tancats i no sols ell, sinó també totes les dones, homes, xiquets i xiquetes del país. En realitat, els habitants de Fideulàndia no n'ixen massa sovint i, quan ho fan, s'han de posar pedres a les butxaques per no envolar-se si fa vent.

Succeeix, també, que els dos reis volen casar-se, però això significa aprimar-se o engrossir-se. Tant l'un com l'altre, ho volen aconseguir, però Panxut no pot deixar de menjar i fer gimnàstica tampoc no resulta: és tan gros que redola. Primal ho intenta, però s'ompli amb un gra d'arròs i no en pot menjar més. Per això, els seus respectius ministres decideixen publicar en cada regne un ban per si hi ha algú en el món que sàpia com aprimar-se sense deixar de menjar, o engrossir sense haver de menjar.

De tots els llocs, hi acudeixen savis i xarlatans, alguns només amb la intenció de vendre els seus productes. Però ningú no sap donar-los una solució. Finalment, un venedor de panses que arriba als seus regnes de forma casual i que ignora els dos bans, en assabentar-se del problema, comenta que és molt fàcil tenir allò que volen els dos reis: «només cal pujar a la Muntanya del Trellat i beure tres gotetes de suc de pedres de la Lluna».

Després de diverses dificultats, els dos reis es troben pel camí i junts intenten pujar a la dificultosa muntanya. En el poble que hi ha al peu d'aquesta muntanya, els dos reis són acollits i ben tractats, a pesar de ser vistos com dos éssers una miqueta bojós. L'alcalde els ajuda i, a poc a poc, l'esforç que fan per pujar els converteix en dos homes normals.

Primal ha de menjar per tenir forces i Panxut deixa de fer-ho per no caure a cada passa i redolar (ara i adés). A dalt de la muntanya, naturalment, no hi ha cap pedra de la Lluna, però això importa poc, perquè l'objectiu dels dos s'ha aconseguit.

TEMA I INTERÉS DEL LLIBRE

El ritme àgil de la narració fa que aquest llibre siga d'agradable lectura, divertit i entretingut. Aconsegueix, d'aquesta forma, un dels objectius principals de tot llibre: fomentar el plaer de la lectura i crear, a poc a poc, hàbit lector.

No obstant això, en aquesta història, a pesar de la seua senzillesa, hi ha també actituds i maneres d'actuar dels personatges que ens permeten una òptica formativa i instructiva. Des d'aquest últim punt de vista, el llibre pot ser realment interessant i aprofitable, si se'n fa un ús escolar i didàctic, perquè permet abordar, sense cap pretensió de ser exhaustiu, alguns temes tan interessants com:

— El valor de l'esforç, la conscienciació i el treball de cadascú per tal d'aconseguir allò que es pretén.

— La desconfiança en els remeis miraculosos i la necessitat d'estudiar bé totes les ofertes que la publicitat i els venedors tracten d'imposar-nos per a realitzar una bona selecció, adequada als nostres interessos i objectius.

— La salut de les persones i els avantatges de mantenir un cos sa i fort: ni massa gros, ni massa flac.

— El valor de la fantasia i de les històries senzilles.

— L'hospitalitat dels pobles amb els estrangers.

— La necessitat dels altres i de la col·laboració mútua per a la realització dels nostres objectius.

L'AUTOR

Enric Lluch i Girbés va nèixer a Algemesí (la Ribera) i és llicenciat en Història per la Universitat de València. Actualment treballa de mestre. Escriu un poc de tot, però el que més li agrada és el conte i el teatre per a xiquets i xiquetes.

Ha rebut diversos premis (el Jaume I, el de Narrativa

Curta l'Alcúdia i el Vicent Jacinto Pérez, entre d'altres) i ha publicat ja uns quants llibres de narrativa infantil: *Potosnàguel*, *Pallorfeta* i *El faraó Totun-nas*.

L'ILLUSTRADOR

Agustí Asensió i Saurí (Cardedeu, 1949), Barcelona. És il·lustrador de formació autodidacta. Va començar a treballar professionalment als quinze anys en la pel·lícula *El Mago de los Sueños*. Més tard, va especialitzar-se en la il·lustració de llibres per a infants, camp a què es dedica actualment emprant la tècnica mixta de pastel i aquarella. Ha il·lustrat un centenar llarg de llibres que estan publicats en molts idiomes.

La seua faena ha estat molt reconeguda i ha guanyat importants premis. És casat amb l'escriptora Mercé Company, amb qui ha fet llibres preciosos, com els de la sèrie *Nana Bunilda*.

SUGGERIMENTS DIDÀCTICS I METODOLÒGICS

La lectura ha de ser una tasca lúdica, atractiva i interessant, i no una excusa per a treballar altres tipus de matèries i objectius. Per tant, no s'ha d'abusar dels treballs complementaris obligats.

La nosta col·lecció, en atenció a aquest principi, s'ha decidit per no incloure en els seus llibres cap proposta de treball. No obstant això, s'ha de reconèixer que la lectura d'un llibre pot funcionar també com a punt de partida i bloc temàtic d'un conjunt d'activitats que no són ja pròpies de l'acte lector, però que el potencien i l'enquaden en un marc significatiu més ampli.

Aquest tipus d'activitats s'hauria de realitzar només en cas d'utilització pedagògica conjunta del llibre per part

d'un grup d'alumnes, però no hauria de ser mai una excusa per a treballs individuals amb la finalitat de controlar i d'avaluar el grau de comprensió lectora aconseguit per l'alumne o l'alumna.

Les activitats a realitzar, per altra part, no haurien de ser pesades ni avorrides. Poden ser, i han de ser, divertides i estimulants. Això significa també que s'han d'enllestir tenint en compte els objectius educatius i les capacitats dels alumnes a qui s'adrecen.

Per això mateix és important potenciar no sols la pràctica i l'adquisició de continguts conceptuals, sinó també procediments d'aprenentatge com la tècnica del subratllat o la confecció de fitxes. En les nostres propostes de treball hi ha sempre un model de fitxa de lectura. Pel que fa al subratllat, seria convenient d'acostumar els i les alumnes a practicar-lo en paraules de significat desconegut per tal que el puguem preguntar, però fer-los buscar totes les paraules desconegudes en el diccionari els podria resultar un treball ben poc gratificant.

La motivació és un factor important per a un bon aprenentatge i és necessari que aquesta funcione en tot moment. Per això les activitats han d'estar relacionades i no han de plantejar-se mai com a treballs aïllats.

La lectura d'*El rei Panxut redola i el rei Primal s'envola* ens pot servir de motivació per a realitzar tot un seguit d'activitats complementàries al voltant de l'obra, activitats d'anàlisi i de reflexió sobre la llengua utilitzada, però també d'ús oral i escrit, de foment de la creativitat, de joc i d'actitud participativa. En les activitats complementàries d'aquesta proposta didàctica us suggerim una sèrie de tasques que us poden ajudar a inserir la lectura en un marc de treball més atractiu.

El plaer de la lectura va molt sovint associat al plaer de l'escriptura i això fa que qualsevol labor en aquest sentit potencie també la primera. No s'ha de considerar, en conseqüència, l'activitat número tres (Inventa't una histò-

ria) com una tasca aïllada. És convenient que la professora o el professor aprofite els textos del seu alumnat per a la confecció de llibres propis o per a la realització de la revista escolar.

La realització d'activitats de caràcter lúdic reforça l'interés per la lectura, perquè, a poc a poc, l'alumnat relaciona i associa la lectura amb el joc, el plaer i la diversió. Naturalment, en les propostes complementàries trobareu algunes activitats que no tenen per objectiu l'estudi de l'obra, sinó, simplement, la realització d'uns treballs que tenen sentit per ells mateixos. Des d'aquest punt de vista, destacaríem dues activitats: la número sis, que proposa la realització de bans, i la número nou, que consisteix en l'escriptura de menús.

La realització dels bans pot ser interessant per a promoure campanyes a la classe i per a consensuar normes de comportament i de treball. També pot servir-nos, aquesta activitat, per a l'elaboració de textos on es combinen recursos lingüístics i no lingüístics.

L'escriptura dels menús ens farà ampliar el treball sobre l'ús de la llengua amb la inclusió d'activitats de tipologia textual. El laberint de la Muntanya del Trellat serà un simple joc. No obstant això, no s'ha de menysprear la seua importància. Per altra part, la professora o el professor haurà de potenciar els comentaris orals sobre l'obra i tractarà de fer reflexionar el seu alumnat sobre els temes d'interés del llibre assenyalats en el segon apartat d'aquestes propostes didàctiques.

Cal, a l'últim, advertir que les propostes de treball que plantegem no són per a fer com a deure i de forma individual, sinó que, al contrari, exigeixen una metodologia de grup que les potencie. Cal que la professora o el professor ajude i oriente els seus alumnes en les activitats.

PROPOSTES DE TREBALL*

(MATERIAL FOTOCOPIABLE)

* L'editor autoritza la reproducció d'aquestes *propostes de treball* amb finalitats didàctiques, però recorda que no es permet la reproducció, per fotocòpia o altres mitjans, del llibre a què es refereixen les presents *propostes*.

A) FITXA DE LECTURA

TÍTOL DE L'OBRA:.....
AUTOR/A:.....
ILLUSTRADOR/A:.....
EDICIONS BROMERA
COLLECCIÓ:..... Núm.:.....

1. Escribe el nombre de los personajes principales de la obra, haz-ne una descripción para explicar cómo son y cuenta'ns el su problema.

Personatge	Descripció i problema
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

2. ¿Cuál es la cosa que más t'ha agradat de la història? Escribe-la.

.....
.....
.....

3. Haz, en un folio, un dibujo que ilustre la escena, el hecho o el personaje que más t'ha agradat del libro.

4. ¿Recomanaries la lectura d'aquest llibre a alguna amiga o amic? Explica per què.

.....
.....
.....

B) ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES

1. L'autor d'aquesta història utilitza noms inventats, però sempre hi tenen algun motiu o significació. Per exemple, és evident que al rei Panxut li diuen així perquè és gros i que al rei Primal li diuen així perquè és flac.

Tin en compte això i tracta de contestar les següents preguntes:

— ¿Per què es diu Caramullàndia el país del rei Panxut?

.....
.....

— ¿Per què creus que es diu Fideulàndia el regne del rei Primal?

.....
.....

— ¿Per què rep el nom de Muntanya del Trellat el lloc on han d'anar els dos reis?

.....
.....

2. ¿Quin nom posaries?

— A un país on tots els seus habitants foren molt alts:

.....
.....

— A un país on tots els seus habitants foren molt baixets:

— A un regne de carxofes:

— A una ciutat de tortuges:

— A una escola de granotes:

3. Inventa una història.

Escriu una narració amb noms inventats per tu. Pots utilitzar algun dels que has escrit en l'exercici anterior o uns altres. En tot cas, has de pensar primer en alguna cosa que passe, en algun problema i, després, cal que busques la solució. Imagina, per exemple, que al país on tots són molt alts, no arriba ningú a veure's els peus perquè tenen el cap per dalt dels núvols, o que algú es vol menjar el país de les carxofes. Il·lustra, també, la teua història.

4. Explica, unint amb fletxes, el significat de les següents expressions que es troben en el llibre.

— Això ho té en bajoqueta.	— Ràpid i veloç.
— Li entrà un patatús.	— Que mengen molt.
— Mengen més que una revolta de riu.	— Tenir una cosa encetada però que encara falta molt per a acabar-la.
— Que vinga com un llamp.	— Un desmai, un ensurt o espant.
— Pensant fins que els va eixir fum per les orelles.	— Fer-se els despistats, desentendre's.
— De bat a bat.	— Rabiós, enfurismat.
— Es posà com un bou.	— Obrir molt la boca.
— Obrí la boca con un forn.	— Calfar-se el cap, pensar molt.
— Es feren els llonguis.	— Tota oberta.

5. Forma, unint amb fletxes, les mateixes comparacions que es fan al llibre i torna-les a escriure.

groc		el safrà
blanc	→	un fil de cosir
roig	→	la calç
alta i prima	↘	les roselles	roig com les roselles

Escriu ara sis comparacions inventades per tu.

.....
.....
.....

6. El rei Panxut i el rei Primal escriuen un ban cadascú per donar a conèixer allò que desitgen. Fixa't en els seus bans i escriu-ne un per demanar o fer pública alguna cosa que vulgues.

Utilitza una cartolina; retalla-la i decora-la com un ban antic, com si fóra un pergamí. Escriu el teu text en ella i penja el ban en una paret de la classe o en el tauler de suro.

Si feu aquest exercici en equip, podeu jugar cada setmana a publicar un ban on ordenaríeu que es compliren les coses que volguéreu o unes altres.

7. Expressió oral: el joc dels encadenaments.

Consisteix a encadenar paraules que pertanyen a un mateix grup. Per exemple, al grup dels aliments.

Fixa-t'hi:

— Alumne/a 1: El rei Panxut es menja cinquanta pollastres.

— Alumne/a 2: El rei Panxut es menja cinquanta pollastres i vint pans.

— Alumne/a 3: El rei Panxut es menja cinquanta pollastres, vint pans i...

Ara continua i juga amb les teues companyes i companys de la classe.

8. Pinta els quadres de les següents frases: de color blau, si són vertaderes, i de color groc, si són falses.

— La gent de Caramullàndia menjava i menjava sense parar.

— El rei Panxut el Tercer feia sis o set anys que no podia passar per cap porta del castell.

- El rei Primal tenia una dona grossa. □
 - El rei Panxut va fer gimnàstica i es va aprimar. □
 - Per fer-se gros o prim calia anar a la Muntanya Màgica. □
 - El rei Panxut va haver de pujar damunt de dos cavalls. □
 - A dalt de la muntanya van beure el suc de les pedres de la Lluna. □
- Ara juga amb les teues companyes i companys. Fes frases vertaderes i falses i que elles i ells les destrien.

9. Imagina que ets el cuiner o la cuinera del palau del rei Panxut i del rei Primal i que has de preparar i escriure el menú del dia. ¿Quines coses posaries en cadascun?

<i>Palau reial de Caramullàndia</i>	<i>Palau reial de Fideulàndia</i>
MENÚ	MENÚ
Desdejuni:	Desdejuni:
Esmorzar:	Esmorzar:
Dinar:	Dinar
Berenar:	Berenar:
Sopar:	Sopar:

Si treballeu en grup tota la classe, podeu fer un menú per a tota una setmana. Feu, també, cartells amb els menús i col·loqueu-los al tauler.

10. El camí de la Muntanya del Trel·lat.

¿Per quin camí hauran d'anar junts el rei Panxut i el rei Primal a la Muntanya del Trel·lat? Ressegueix el camí amb el color que més t'agrada.

Recorda que els dos reis es troben pel camí i que arriben junts. Si trobes algun camí per on arriben sols, no val.

